Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2025)0309

Uplatňovanie ustanovení zmluvy týkajúcich sa zásad subsidiarity a proporcionality a úloha národných parlamentov v legislatívnom procese EÚ

Uznesenie Európskeho parlamentu z 27. novembra 2025 o uplatňovaní ustanovení zmluvy týkajúcich sa zásad subsidiarity a proporcionality a úlohe národných parlamentov v legislatívnom procese EÚ (2025/2042(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“), a najmä na jej článok 5 týkajúci sa prenesenia právomocí, subsidiarity a proporcionality, článok 10 ods. 1 o zastupiteľskej demokracii, článok 10 ods. 2 o zastúpení občanov EÚ, článok 10 ods. 3 o práve občanov EÚ podieľať sa na demokratickom živote EÚ, článok 11 o participatívnej demokracii a článok 12 o úlohe národných parlamentov,

– so zreteľom na Protokol č. 1 k Zmluve o EÚ a Zmluve o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) o úlohe národných parlamentov v Európskej únii[1] a na Protokol č. 2 k Zmluve o EÚ a ZFEÚ o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality[2],

– so zreteľom na články 2 až 6, 153 a 122 ZFEÚ,

– so zreteľom na svoje uznesenia zo 7. mája 2009 o rozvoji vzťahov medzi Európskym parlamentom a národnými parlamentmi podľa Lisabonskej zmluvy[3], zo 16. apríla 2014 o vzťahoch medzi Európskym parlamentom a národnými parlamentmi[4], z 19. apríla 2018 o vykonávaní ustanovení zmluvy týkajúcich sa národných

---

1 Ú. v. EÚ C 202, 7.6.2016, s. 203, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/pro_1/oj.
2 Ú. v. EÚ C 115, 9.5.2008, s. 206.
3 Ú. v. EÚ C 212 E, 5.8.2010, s. 94.
4 Ú. v. EÚ C 443, 22.12.2017, s. 40.

parlamentov[5] a zo 17. januára 2024 o vykonávaní ustanovení zmluvy týkajúcich sa národných parlamentov[6],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 22. novembra 2023 o podnetoch Európskeho parlamentu na revíziu zmlúv[7], najmä na navrhované zmeny týkajúce sa zásady subsidiarity a protokolu č. 2,

– so zreteľom na správu Maria Draghiho z 9. septembra 2024 s názvom Budúcnosť európskej konkurencieschopnosti[8] (Draghiho správa),

– so zreteľom na výročné správy Komisie o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality a o vzťahoch s národnými parlamentmi,

– so zreteľom na záverečnú správu osobitnej skupiny pre subsidiaritu a proporcionalitu a scenár s názvom Menej, ale efektívnejšie z 10. júla 2018[9],

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 23. októbra 2018 s názvom Zásady subsidiarity a proporcionality: Posilnenie ich úloh v tvorbe politík EÚ (COM(2018)0703),

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre ústavné veci (A10-0224/2025),

A. keďže zásada subsidiarity zakotvená v článku 5 ods. 3 Zmluvy o EÚ zabezpečuje, že: „Únia [koná] v oblastiach, ktoré nepatria do jej výlučnej právomoci, len v takom rozsahu a vtedy, ak ciele zamýšľané touto činnosťou nemôžu členské štáty uspokojivo dosiahnuť na ústrednej úrovni alebo na regionálnej a miestnej úrovni, ale z dôvodov rozsahu alebo účinkov navrhovanej činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie“; keďže táto zásada chráni rovnováhu moci v EÚ; keďže podľa zásady proporcionality uvedenej v článku 5 ods. 4 Zmluvy o EÚ nesmie obsah a forma činnosti EÚ presahovať rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov zmlúv;

B. keďže uplatňovanie zásad subsidiarity a proporcionality je nevyhnutné na zabezpečenie demokratickej legitimity a regulačného

---

5 Ú. v. EÚ C 390, 18.11.2019, s. 121.
6 Ú. v. EÚ C, C/2024/5714, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5714/oj.
7 Ú. v. EÚ C, C/2024/4216, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4216/oj.
8 Draghi, M., The future of European Competitiveness (Budúcnosť európskej konkurencieschopnosti), Európska komisia, 9. septembra 2024, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en#paragraph_47059.
9 https://commission.europa.eu/document/download/8530a17b-e2b8-4cd4-a68d-597767cfbad7_en?filename=report-task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_en.pdf.

vplyvu a efektívnosti EÚ; keďže je nevyhnutné, aby EÚ rešpektovala rozmanitosť členských štátov a vyhýbala sa zbytočnému regulačnému zaťaženiu členských štátov a právnych subjektov;

C. keďže v článkoch 2 až 6 ZFEÚ sa jasne vymedzujú výlučné, spoločné a podporné právomoci EÚ;

D. keďže zásady subsidiarity a proporcionality sa výslovne uviedli po prvýkrát v Maastrichtskej zmluve s cieľom vyvážiť rastúce právomoci EÚ a zvrchovanosť členských štátov; keďže úloha národných parlamentov bola posilnená protokolom č. 2 k zmluvám doplneným Lisabonskou zmluvou, a to zavedením systému včasného varovania;

E. keďže od nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy v roku 2009 národné parlamenty predložili 577 kontrol subsidiarity a odôvodnených stanovísk, 3 803 príspevkov, tri „žlté karty“ a nepredložili žiadne „oranžové karty“;

F. keďže v súlade so zásadami zakotvenými v Lisabonskej zmluve, najmä v protokole č. 2 o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality, sa v celom inštitucionálnom rámci EÚ musí vyvíjať konzistentné a trvalé úsilie o zabezpečenie aktívneho zapojenia národných parlamentov do európskeho rozhodovacieho procesu; keďže mechanizmy „žltej karty“ a „oranžovej karty“ stanovené v Lisabonskej zmluve by sa mali posilniť a malo by sa zvážiť ďalšie zvýšenie ich účinnosti;

G. keďže len prvý z troch postupov „žltej karty“ viedol k stiahnutiu návrhu nariadenia[10], druhý viedol k posilnenej spolupráci medzi 20 členskými štátmi namiesto jednotného vykonávania[11] a tretí nemal žiadny účinok, aj keď 14 odôvodnených stanovísk bolo predložených parlamentmi v 11 členských štátoch[12];

H. keďže systém včasného varovania viedol len k dvom konaniam na Súdnom dvore Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) s cieľom posúdiť správne uplatňovanie zásad subsidiarity a proporcionality; keďže Súdny dvor v oboch prípadoch rozhodol, že nedošlo k porušeniu zásad subsidiarity a proporcionality;

---

10 Návrh nariadenia Rady z 21. marca 2012 o výkone práva uskutočniť kolektívnu akciu v rámci slobody usadiť sa a slobody poskytovať služby (COM(2012)0130).

11 Vytvorenie Európskej prokuratúry: postup „žltej karty“ sa začal v roku 2013 a v roku 2017 bola prijatá posilnená spolupráca podľa článku 86 ZFEÚ.

12 Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/957 z 28. júna 2018, ktorou sa mení smernica 96/71/ES o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb (Ú. v. EÚ L 173, 9.7.2018, s. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/957/oj).

I. keďže prísne dodržiavanie zásad subsidiarity a proporcionality Komisiou a spoluzákonodarcami môže pomôcť zmierniť regulačné zaťaženie a v konečnom dôsledku prispieť k efektívnejšiemu procesu tvorby právnych predpisov;

J. keďže je zaužívanou praxou, že každé rotujúce predsedníctvo Rady Európskej únie má parlamentný rozmer, pričom národné parlamenty sa spoločne s Európskym parlamentom zúčastňujú na mnohých medziparlamentných konferenciách na rôzne témy;

K. keďže národné parlamenty sú zapojené do legislatívneho procesu EÚ na základe osobitných ustanovení protokolu č. 2 k ZFEÚ, ako aj vykonávaním demokratickej kontroly nad svojimi národnými vládami, ktoré zastupujú záujmy členských štátov v Rade;

L. keďže článok 122 ZFEÚ je určený na použitie iba vo výnimočných a krízových situáciách a nemal by sa zneužívať na obchádzanie iných postupov stanovených v zmluvách, najmä preto, že by to vylúčilo účasť Európskeho parlamentu, a tým by sa mohla oslabiť dôvera verejnosti;

M. keďže kontrolu nad Komisiou ako výkonným orgánom EÚ by mal vykonávať Európsky parlament aj národné parlamenty;

1. opätovne potvrdzuje zásadný význam zásad subsidiarity a proporcionality pre právny a inštitucionálny rámec EÚ; pripomína, že zásady subsidiarity a proporcionality by mali byť základnými prvkami prístupu Komisie k lepšej právnej regulácii, ktorý je založený na troch základných procesoch hodnotenia, posudzovania vplyvu a konzultácií so zainteresovanými stranami; pripomína, že tieto zásady sú nevyhnutné na zabezpečenie rozdelenia právomocí a na zaručenie toho, aby opatrenia EÚ boli potrebné a primerané;

2. zdôrazňuje, že základným odôvodnením uplatňovania zásady subsidiarity je to, že rozhodnutia by sa mali prijímať čo najbližšie k občanom, pričom sa zachová schopnosť členských štátov prijímať rozhodnutia a opatrenia, a intervencia EÚ sa má umožniť v prípadoch, ak ciele činnosti nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov rozsahu alebo účinkov navrhovanej činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni EÚ, s primárnym cieľom maximalizovať účinnosť a zabezpečiť väčšiu blízkosť k občanom;

3. pripomína, že zásady subsidiarity a proporcionality vyžadujú, aby opatrenia prijaté inštitúciami EÚ neprekračovali hranice toho, čo je primerané a nevyhnutné na dosiahnutie legitímnych cieľov sledovaných právnymi predpismi EÚ;

4. zdôrazňuje, že koncepcia „aktívnej subsidiarity“, ktorú vypracovala osobitná skupina pre subsidiaritu, proporcionalitu a scenár „Menej, ale efektívnejšie“ (osobitná skupina), je založená na konštruktívnej

spolupráci medzi všetkými úrovňami riadenia počas všetkých fáz životného cyklu právnych predpisov EÚ v prospech občanov EÚ;

Úloha Komisie

5. vyzýva Komisiu, aby konala s náležitou starostlivosťou a obozretnosťou pri navrhovaní právnych predpisov, ktoré patria do spoločných právomocí; vyzýva Komisiu, aby jasne a dôkladne vymedzila právny základ na opatrenia EÚ a zabezpečila plné rešpektovanie právomocí členských štátov a primerané využívanie právnych základov; zdôrazňuje, že celý inštitucionálny rámec EÚ musí vyvíjať konzistentné a trvalé úsilie o zabezpečenie aktívneho zapojenia národných parlamentov do európskeho rozhodovacieho procesu;

6. so znepokojením berie na vedomie, že Komisia zvolila článok 122 ZFEÚ ako právny základ na využitie 800 miliárd EUR pre plán ReArm Europe/Pripravenosť 2030; vyzýva Komisiu, aby zrevidovala právny základ tejto iniciatívy; naliehavo vyzýva Komisiu, aby článok 122 ZFEÚ vykladala vzhľadom na jeho pôvodnú koncepciu ako mimoriadne riešenie na riadenie krízových situácií a v duchu zásady subsidiarity vo všetkých budúcich návrhoch;

7. zdôrazňuje, že každá legislatívna iniciatíva Komisie, ktorá patrí do spoločných právomocí, musí byť striktne podložená dôkladným posúdením vplyvu ex ante, v ktorom sa kvantifikovaným a odôvodneným spôsobom preukáže potreba efektívnych opatrení a výber nástrojov; žiada, aby Komisia porovnávacou analýzou medzi členskými štátmi výslovne odôvodnila, že harmonizácia právnych predpisov na úrovni EÚ prináša značnú pridanú hodnotu a nepredstavuje skryté rozšírenie právomocí; pripomína zámer Komisie vyjadrený v jej oznámení z roku 2018 začleniť tabuľku na posudzovanie do usmernení pre lepšiu právnu reguláciu a použiť ju ako súčasť posúdení vplyvu, hodnotení a dôvodových správ, ktoré sú pripojené k legislatívnym návrhom; vyjadruje poľutovanie nad tým, že v praxi to zatiaľ nebolo splnené; v tejto súvislosti víta tabuľku subsidiarity, ktorú vypracoval Európsky výbor regiónov, a nabáda Komisiu, aby ju použila ako základ na svoje posúdenia subsidiarity; trvá na potrebe prísnejšej kontroly uplatňovania článkov 122 a 352 ZFEÚ ako právneho základu a vyzýva na posilnenie predchádzajúcej konzultácie s národnými a regionálnymi parlamentmi s legislatívnymi právomocami pred tým, ako sa navrhnú právne predpisy na úrovni EÚ;

8. berie na vedomie obavy, ktoré jednomyseľne vyjadril Výbor pre európske záležitosti francúzskeho Senátu[13] v súvislosti so slabým právnym základom niektorých legislatívnych iniciatív EÚ, s rastúcou

---

13 Le Sénat, Commission des affaires européenes, Dérive normative de l’Union européenne – Rapport d’information n°190 (2024 – 2025), 4. decembra 2024.

tendenciou uprednostňovať nariadenia pred smernicami a s nadmerným využívaním vykonávacích alebo delegovaných aktov;

9. pripomína, že v článku 5 protokolu č. 2 k zmluvám sa od Komisie vyžaduje, aby podrobne posúdila, či dodržala zásady subsidiarity a proporcionality; naliehavo vyzýva Komisiu, aby spolu s Európskym parlamentom pri vypracovaní legislatívnych návrhov vykonávala systematickejšiu analýzu subsidiarity a proporcionality; pripomína, že kontroly subsidiarity sú nevyhnutné na dobrú správu vecí verejných a nemali by byť len zaškrtávaním políčok; požaduje väčšiu transparentnosť pri uplatňovaní týchto zásad, pričom každý legislatívny návrh by mal obsahovať podrobné odôvodnenie zásahu EÚ, pridanú hodnotu činnosti a proporcionalitu opatrení vo vzťahu k cieľom;

10. konštatuje, že odpovede Komisie na odôvodnené stanoviská treba dôkladne posúdiť, aj keď ich nepodporuje veľký počet národných parlamentov; zdôrazňuje, že je dôležité zohľadňovať osobitnú situáciu v jednotlivých členských štátoch s ohľadom na rozmanitosť právnych tradícií a regionálne rozdiely v rámci EÚ; vyjadruje znepokojenie nad tým, že existuje len málo dôkazov o tom, že by Komisia výrazne menila svoje návrhy v dôsledku odôvodnených stanovísk predložených národnými parlamentmi;

11. poukazuje na to, že vykonávanie nových právnych predpisov EÚ môže pre obce znamenať veľmi vysoké náklady, najmä v odľahlých alebo riedko osídlených oblastiach; domnieva sa, že obce musia mať k dispozícii dostatočné finančné zdroje na vykonávanie právnych predpisov EÚ, aby mohli dodržiavať nové právne normy EÚ; poukazuje na to, že tieto finančné zdroje by mali zodpovedať nákladom na vykonávanie, ktoré obciam vznikajú;

12. poukazuje na to, že národné parlamenty zriedka využívajú postupy „žltej karty“ alebo „oranžovej karty“; zdôrazňuje, že to nie je spôsobené nezáujmom národných parlamentov; konštatuje, že existuje niekoľko možných vysvetlení obmedzeného používania postupu „žltej karty“ vrátane nedostatočnej transparentnosti pri tvorbe právnych predpisov EÚ, absentujúcich znalostí o legislatívnom procese EÚ a časových obmedzení; domnieva sa, že parlamenty, ktoré nevyužívajú tento nástroj, sťažujú dosiahnutie požadovanej prahovej hodnoty; uznáva, že súčasný postup je príliš ťažkopádny a ponecháva priestor na zlepšenie; v tejto súvislosti pripomína svoje skoršie návrhy na predĺženie lehoty na postupy „žltej karty“ na 12 týždňov a na širšiu diskusiu o možnosti modernizovať systém včasného varovania tak, aby sa stal nástrojom, ktorý národným parlamentom umožní formovať politiky EÚ; v tejto súvislosti pripomína svoje najnovšie uznesenie o vykonávaní ustanovení zmluvy týkajúcich sa národných parlamentov, v ktorom vyzval členské štáty, aby zabezpečili, že národné parlamenty budú mať dostatočné zdroje na plnenie svojej ústavnej úlohy v oblasti

dohľadu, a odporučil, aby národné parlamenty účinnejšie využívali platformu medziparlamentná výmena informácií o EÚ (IPEX) a zapájali svoje regionálne parlamenty do zavádzania mechanizmu včasného varovania;

13. víta vytvorenie neformálnych postupov na zlepšenie koordinácie medzi Komisiou, Európskym parlamentom a národnými parlamentmi, ako sú politický dialóg, dialóg so spravodajcami a webová stránka s názvom Stanoviská národných parlamentov a odpovede Komisie[14]; naliehavo vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosti ďalšieho zlepšenia konzultácií s národnými parlamentmi o otázkach subsidiarity, napríklad vytvorením jednotného centra pre subsidiaritu (single subsidiarity hub) založeného na platforme IPEX, kde by sa zhromažďovali a boli voľne prístupné odôvodnené stanoviská a tiež napríklad príspevky, stanoviská Európskeho výboru regiónov, odpovede Komisie a uznesenia Európskeho parlamentu; domnieva sa, že jednotné centrum pre subsidiaritu by bolo vhodným miestom, kde by členské štáty mohli žiadať Komisiu, aby navrhla podporné alebo koordinačné právne predpisy v oblasti výlučnej právomoci členských štátov;

14. víta nedávne úsilie Komisie o rozšírenie a zdokonalenie tabuľky subsidiarity, ktorú používa v rámci ex ante posudzovania vplyvu právnych predpisov EÚ s použitím súboru nástrojov pre lepšiu právnu reguláciu; vyzýva Komisiu, aby preskúmanie subsidiarity ďalej začleňovala do svojho politického cyklu okrem iného tým, že hodnotenie subsidiarity bude vykonávať aj po medziinštitucionálnych rokovaniach, ak to budú vyžadovať dohodnuté zmeny;

15. berie na vedomie obavy, že zapojenie Komisie do spolupráce s národnými parlamentmi je obmedzené a prebieha príliš neskoro v rámci legislatívneho procesu, čo zase obmedzuje schopnosť národných parlamentov ovplyvňovať legislatívne návrhy; naliehavo vyzýva Komisiu, aby vyzývala národné parlamenty k poskytovaniu príspevkov už v skoršom štádiu, konkrétne počas konzultácií;

16. domnieva sa, že formálny a neformálny medziparlamentný dialóg v skoršom štádiu legislatívneho procesu je kľúčom k správnej transpozícii zásady subsidiarity; poznamenáva, že by to mohlo nadobudnúť formu mesačných alebo štvrťročných stretnutí poslancov Európskeho parlamentu a poslancov národných parlamentov v duchu článku 9 protokolu č. 1;

17. vyzýva Komisiu, aby vždy starostlivo zvážila, či by v konkrétnych oblastiach nebolo lepším riešením posilnenie koordinácie s vnútroštátnymi orgánmi ako vytváranie nových nadnárodných agentúr;

---

14 https://national-parliaments-opinions.ec.europa.eu/home.

18. zdôrazňuje kľúčovú úlohu parlamentov ako ústredného prvku demokracie a potrebu rešpektovať jasné rozdelenie právomocí medzi rôzne úrovne európskej liberálnej demokracie, konkrétne na miestnej, regionálnej, celoštátnej a európskej úrovni, v súlade so zásadami subsidiarity stanovenými v článku 5 Zmluvy o EÚ s cieľom zabezpečiť demokratickú legitimitu a efektívny rozhodovací proces a posilniť dôveru a spoluprácu medzi parlamentmi na rôznych úrovniach;

19. vyzýva Komisiu, aby vo väčšej miere zohľadňovala stanoviská, ktoré vyjadril Európsky výbor regiónov prostredníctvom siete na monitorovanie subsidiarity, ktorá bola zriadená s cieľom uľahčiť výmenu informácií medzi regionálnymi a miestnymi orgánmi a EÚ o rôznych legislatívnych návrhoch, ktoré budú mať po prijatí priamy vplyv na tieto orgány a na oblasť ich činnosti;

Úloha národných parlamentov

20. zdôrazňuje, že národné parlamenty zohrávajú kľúčovú úlohu pri dodržiavaní zásady subsidiarity EÚ a legislatívny proces posilní platnosť a demokratickú legitimitu EÚ a jej legislatívnych iniciatív; zdôrazňuje, že treba, aby sa právne predpisy EÚ priebežne kontrolovali a do tohto postupu sa aktívne zapájali národné parlamenty prostredníctvom mechanizmov stanovených v zmluvách vrátane postupov „žltej karty“ a „oranžovej“ karty; nabáda národné parlamenty, aby posilnili svoju schopnosť účinne kontrolovať opatrenia EÚ a namietať proti nim v súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality, vykonávali účinnejší a včasnejší dohľad nad legislatívnymi návrhmi a zabezpečili, že legislatívne iniciatívy EÚ rešpektujú rovnováhu a rozdelenie právomocí medzi EÚ a jej členskými štátmi;

21. pripomína, že národné parlamenty vykonávajú demokratickú kontrolu nad svojimi národnými vládami, ktoré zastupujú záujmy členských štátov v Rade; zdôrazňuje, že niektoré členské štáty umožňujú aktívnejšiu účasť svojich národných a/alebo regionálnych parlamentov na európskom legislatívnom procese, napríklad uplatňovaním výhrady parlamentného preskúmania; vyzýva všetky členské štáty, aby podnikli kroky k aktívnejšej účasti národných parlamentov na vytváraní ich postojov s cieľom posilniť demokratickú legitimitu rokovaní Rady;

22. víta príspevky zo LXXII plenárneho zasadnutia Konferencie parlamentných výborov pre záležitosti Únie z parlamentov Európskej únie (COSAC)[15], ktorá odporučila posilniť preskúmanie subsidiarity vykonávané národnými parlamentmi predĺžením lehoty na predkladanie stanovísk z ôsmych na desať týždňov a znížením

15 https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/download/file/8a8629a8930500d90193061cc8e70006/LXXII%20COSAC%20Contribution%20EN.pdf.

prahovej hodnoty na aktiváciu postupu „žltej karty“ na jednu štvrtinu odovzdaných hlasov;

23. vyzýva na zvýšenie úlohy národných parlamentov v EÚ posilnením transparentnosti, dialógu a mechanizmov spolupráce medzi národnými parlamentmi a Komisiou; zdôrazňuje, že hoci národné parlamenty nemajú formálne priame právomoci nad Komisiou podobné právomociam Európskeho parlamentu, ich politický vplyv by sa mal posilniť, aby sa zabezpečil účinnejší dohľad nad činnosťou Komisie a jej zodpovednosť za túto činnosť;

24. domnieva sa, že národné parlamenty by mali mať pozitívnejšiu a aktívnejšiu úlohu, napríklad vytvorením postupu „zelenej karty“ s nižšími prahovými hodnotami; okrem toho požaduje, aby sa v súvislosti s ďalšou revíziou zmlúv predĺžila súčasná lehota na predloženie odôvodnených stanovísk národnými parlamentmi z ôsmych na dvanásť týždňov podľa článku 4 protokolu č. 1; pripomína, že pokiaľ ide o lehoty, Komisia už poskytla určitú flexibilitu, keď vylúčila obdobie od 20. decembra do 10. januára;

25. opätovne zdôrazňuje potrebu posilniť štrukturálnu spoluprácu spoluzákonodarcov EÚ s národnými, regionálnymi a miestnymi zákonodarcami; zdôrazňuje, že v tejto súvislosti zohrávajú kľúčovú úlohu Európsky parlamentný týždeň a medziparlamentné schôdze výborov; domnieva sa, že ďalší rozvoj rozšírenej iniciatívy každoročného Európskeho parlamentného týždňa by mal poslancom Európskeho parlamentu, komisárom a ministrom predsedajúcich krajín Rady umožniť vystúpiť v každom národnom alebo prípadne regionálnom parlamente, aby s poslancami diskutovali o európskej agende a poskytovali potrebné vysvetlenia;

26. navrhuje otvoriť diskusiu o vypracovaní spoločného politického vyhlásenia alebo rámcovej dohody medzi národnými parlamentmi a Európskym parlamentom o organizácii navrhovaného Európskeho parlamentného týždňa s cieľom vytvoriť koherentnejší rámec spolupráce na politickej, inštitucionálnej a administratívnej úrovni; domnieva sa, že navrhovaný Európsky parlamentný týždeň by mal čerpať poučenie zo súčasných a predchádzajúcich fór, ako je parlamentný týždeň organizovaný konferenciou o európskom semestri a medziparlamentná konferencia o stabilite, hospodárskej koordinácii a riadení v EÚ, ako aj Konferencia o budúcnosti Európy; ďalej sa domnieva, že stretnutia politických rodín a politických skupín medzi národnými a európskymi politickými skupinami a v rámci nich by mohli v rámci medziparlamentnej spolupráce EÚ priniesť pridanú hodnotu v podobe autentickej európskej politickej diskusie;

27. domnieva sa, že obmedzené využívanie postupu „žltej karty“ a neúčinnosť postupu „oranžovej karty“ svedčí o tom, že stále existuje priestor na zlepšenie a v tejto oblasti je možná lepšia koordinácia

medzi národnými parlamentmi; domnieva sa, že v tomto ohľade možno zlepšiť koordináciu medzi národnými parlamentmi; zdôrazňuje, že lepšia spolupráca medzi národnými parlamentmi a Európskym parlamentom by viedla k aktívnejšiemu zapojeniu do legislatívnych návrhov EÚ a že spolupráca prostredníctvom národných vlád ako sprostredkovateľov by mala za následok posilnenie úlohy národných parlamentov pri formovaní právnych predpisov EÚ;

28. zdôrazňuje dôležitú úlohu regionálnych a miestnych spoločenstiev a naliehavo vyzýva Komisiu, aby preskúmala spôsoby, ako lepšie začleniť ich príspevok do legislatívnych návrhov, ako aj do hodnotenia súčasných právnych predpisov EÚ; v tejto súvislosti sa domnieva, že Komisia by mala uľahčiť organizovanie verejných konzultácií na miestnej a regionálnej úrovni, aby sa posilnila úloha a účasť občanov na tvorbe politík EÚ;

29. vyzýva inštitúcie EÚ a regionálne parlamenty s legislatívnymi právomocami, aby sa aktívnejšie angažovali a navzájom priamo spolupracovali, pričom by mali plne rešpektovať úlohu a právomoci národných parlamentov; vyzýva národné parlamenty, aby do svojich konečných odôvodnených stanovísk, ktoré sa zasielajú predsedom Parlamentu, Rady a Komisie, začleňovali odôvodnené stanoviská regionálnych parlamentov s legislatívnymi právomocami, ak by to malo vplyv na výlučné regionálne právomoci; potvrdzuje, že článok 12 Zmluvy o EÚ a protokol č. 1 dávajú národným parlamentom právo prijímať informácie priamo od inštitúcií EÚ; navrhuje, aby sa právo na informácie rozšírilo aj na regionálne parlamenty s legislatívnymi právomocami;

30. vyzýva Komisiu, aby v súlade s odporúčaniami Draghiho správy začala vyšetrovanie v celej EÚ s cieľom identifikovať a analyzovať dôvody obmedzeného výkonu kontrolnej kapacity národných parlamentov v súvislosti so subsidiaritou; vyzýva Komisiu, aby pri presadzovaní a vykonávaní právnych predpisov EÚ čerpala z odborných znalostí a skúseností národných a regionálnych orgánov;

Úloha Súdneho dvora

31. zdôrazňuje, že Súdny dvor zohráva kľúčovú úlohu pri uplatňovaní a výklade zásad subsidiarity a proporcionality v právnom rámci EÚ; zdôrazňuje, že zásada subsidiarity nebola od svojho zavedenia ako všeobecnej zásady predmetom intenzívneho súdneho preskúmania Súdnym dvorom; konštatuje, že generálni advokáti sa vo svojich stanoviskách málo venujú argumentom týkajúcim sa subsidiarity;

32. varuje, že zjavná neochota Súdneho dvora presadzovať subsidiaritu by mohla spôsobiť neochotu členských štátov obracať sa v prvom rade na Súdny dvor;

33. odporúča, aby Komisia pri konzultáciách s členskými štátmi zabezpečila, aby vlády predložili dôkazy o tom, že zohľadňujú stanoviská národných a regionálnych parlamentov s legislatívnymi právomocami;

34. berie na vedomie vnímanú neochotu Súdneho dvora dôrazne presadzovať subsidiaritu ako zmysluplné obmedzenie legislatívnych opatrení EÚ;

35. konštatuje, že Súdny dvor je pri výklade otázok spoločných právomocí viazaný aj zásadami subsidiarity, keďže akt súdneho výkladu právnych predpisov sa rovná tvorbe právnych predpisov;

36. berie na vedomie výklad Súdneho dvora, podľa ktorého nezohľadnenie osobitnej situácie jedného alebo viacerých členských štátov pri posudzovaní legislatívnej iniciatívy nepredstavuje porušenie zásady proporcionality[16]; trvá na tom, že individuálne osobitosti členských štátov sú dôležité pri tvorbe právnych predpisov pre EÚ ako celok;

37. vyjadruje znepokojenie nad rozsudkom Súdneho dvora, v ktorom sa uvádza, že nevykonanie posúdenia vplyvu nemožno považovať za porušenie zásady proporcionality[17]; vyzýva Komisiu, aby bez výnimky vykonávala posúdenia vplyvu a zabezpečila, že v prípade zmeny rozsahu pôsobnosti legislatívneho návrhu Komisia predloží nové posúdenie vplyvu;

38. zdôrazňuje, že dodržiavanie zásad subsidiarity a proporcionality má kľúčový význam pre dôveru občanov v EÚ a jej právne predpisy a verejnosť by o ňom mala byť jasnejšie informovaná pri komunikácii o jednotlivých legislatívnych iniciatívach;

39. opätovne zdôrazňuje, že posudzovanie vplyvu by malo vychádzať z presných, objektívnych a úplných informácií; považuje preto za nevyhnutné, aby zákonodarcovia EÚ zhromažďovali príspevky od miestnych a regionálnych orgánov, ktoré sú schopné poskytnúť najpresnejšie informácie o rôznych otázkach;

40. požaduje, aby sa realizoval prieskum medzi národnými parlamentmi s cieľom posúdiť, aké faktory ovplyvňujú ich používanie postupu „žltej karty“ a ako vnímajú dodržiavanie zásady subsidiarity v rozhodovacom procese EÚ;

---

16 Rozsudok Súdneho dvora z 18. júna 2015, Estónska republika/Európsky parlament a Rada Európskej únie, vec C-508/13, ECLI:EU:C:2015:403.

17 Rozsudok Súdneho dvora z 3. decembra 2019, Česká republika/Európsky parlament a Rada Európskej únie, vec C-482/17, ECLI:EU:C:2019:1035.

41. považuje za vhodné uskutočniť prieskum medzi vnútroštátnymi zákonodarnými orgánmi s cieľom získať spätnú väzbu o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality; navrhuje preto, aby Komisia uskutočnila takýto prieskum s cieľom zistiť, v ktorých oblastiach a do akej miery majú byť vnútroštátne zákonodarné orgány hlavnými aktérmi zmien;

Záverečné pozorovania

42. požaduje jasnejšie a konzistentnejšie vymedzenie a uplatňovanie zásad subsidiarity a proporcionality pri zohľadnení aktívneho prístupu k subsidiarite, ktorý vypracovala pracovná skupina, a zabezpečenie toho, aby všetky inštitúcie EÚ uplatňovali v legislatívnom procese spoločné chápanie týchto základných zásad; navrhuje začatie diskusie o vytvorení tzv. súdu pre subsidiaritu s prihliadnutím na budúcu revíziu zmluvy;

43. požaduje, aby sa odstránili všetky medzery v záujme zvýšenia transparentnosti pri príprave legislatívnych návrhov Komisiou vrátane skoršej spolupráce s národnými parlamentmi s cieľom zaručiť, aby sa primerane riešili otázky subsidiarity;

44. súhlasí so záverom Draghiho správy, že politika a legislatívne opatrenia EÚ by sa mali zamerať na oblasti, v ktorých má EÚ naozaj väčšiu pridanú hodnotu v porovnaní s politickými opatreniami na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni; okrem toho naliehavo vyzýva inštitúcie EÚ, aby prijali zásadu zdržanlivosti pri tvorbe politík a starostlivejšie vyberali budúce iniciatívy a zefektívnili súčasné právne predpisy;

45. domnieva sa, že súčasné právne predpisy EÚ by sa mali pravidelne posudzovať z hľadiska ich proporcionality a primeranosti rešpektujúc súčasnú realitu; zdôrazňuje, že umelá inteligencia môže byť nápomocná pri odhaľovaní právnych nezrovnalostí alebo neprimeraných účinkov, a tým uľahčiť dodržiavanie právnych predpisov a v prípade potreby riešiť akýkoľvek nedostatok proporcionality;

46. navrhuje, aby všetky medziparlamentné činnosti vykonávané v rámci protokolu č. 1 k Lisabonskej zmluve (vrátane COSAC, IPEX, ECPRD atď.) národnými parlamentmi a Európskym parlamentom boli lepšie využívané a synergicky integrované s cieľom lepšie uplatňovať zásady subsidiarity a proporcionality;

47. pripomína, že poslanci Európskeho parlamentu, keďže sú priamo volení európskymi občanmi, majú významné právomoci pri stanovovaní legislatívneho programu EÚ; zaväzuje sa využívať právo iniciatívy podľa článku 225 ZFEÚ na navrhnutie zrušenia právnych predpisov, aby sa znížilo regulačné zaťaženie, a to pri plnom dodržiavaní zásad subsidiarity a proporcionality;

48. opakuje, že dodržiavanie zásad subsidiarity a proporcionality prispeje k lepšej legislatívnej činnosti a zníži regulačné zaťaženie a byrokraciu; trvá na tom, že pred predložením legislatívneho návrhu by Komisia mala posúdiť, či želaný pozitívny účinok možno dosiahnuť na miestnej, regionálnej alebo vnútroštátnej úrovni, a že v prípadoch neistoty, pokiaľ ide o najvhodnejšiu úroveň opatrenia, by mala existovať vyvrátiteľná domnienka v prospech nižších úrovní verejnej správy;

49. zdôrazňuje závery pracovnej skupiny o tom, že Komisia a spoluzákonodarcovia by mali vyvážiť svoju činnosť tak, aby sa zamerali skôr na účinnejšie vykonávanie právnych predpisov ako na prijímanie nových právnych predpisov alebo neustále zmeny súčasných právnych predpisov v oblastiach, v ktorých je súčasný rámec zastaraný a/alebo bol nedávno podstatne revidovaný;

°

° °

50. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii a národným parlamentom.